

केन्द्रीय विद्यालय संगठनम्, मुम्बई संभागः

अर्धवार्षिक परीक्षा (2025-26)

नमूना प्रश्न - पत्र

विषय- संस्कृतम्(119) कक्षा- अष्टमी पूर्णांक-60 अवधि:- 2:30 होरा:

खण्डः क अपठित अवबोधनम्

1. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत। 10

*एकपदेन उत्तरत

1*4 = 4

(क) उलूकः (ख)विवेकम् (ग)स्वामी विवेकानन्दः (घ)सरस्वत्याः

*पूर्णवाक्येन उत्तरत

2*2 = 4

(क) विवेकानन्दः अवदत्-“एषः एव अस्माकं भवतां मध्ये दृष्टिभेदः। धनाधीनः जनः उलूकवत् आचरति। विवेकम् आश्रितः नरः विद्वान् भवति।
(ख)“अहो भारतीयसंस्कृत्याः विसंगतिः। लक्ष्म्याः वाहनम् उलूकः, सरस्वत्याः वाहनं हंसः इति।”

*भाषिक कार्यं

1*2=2

(क) जनः (ख)श्रोता

खण्ड ख रचनात्मक कार्यम् - 10 अङ्काः

2. अधोलिखितं संवादं मञ्जूषायां प्रदत्तः पदैः पूरयत - 1*5=5

(क)माता (ख)सन्देहः (ग)मातृभूमिः (घ)आपत्तिभ्यः (ङ)स्वकर्तव्यानि

3.चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषातः पदानि च प्रयुज्य पञ्च वाक्यानि रचयत- 1*5=5

(क) क्रीडाक्षेत्रस्य (ख)पादकन्दुकेन (ग)जनाः (घ)विशालं (ङ)बालकाः

खण्ड ग अनुप्रयुक्त व्याकरणम् - 14 अङ्काः

4. समासयुक्त पदेन रिक्तस्थानं पूरयत- 1*4=4

(क)गण्डकीतीरे (ख)ताण्डुलकणान् (ग)जालापहारकान् (घ)अवपातभयात्

5. उदाहरणानुसारम् उपसर्गः योजनेन क्त्वा-स्थाने ल्यप्-प्रत्ययस्य प्रयोगं कृत्वा पदानि परिवर्तयत- 1*4=4

(क)छात्रः गृहं आगत्य भोजनं करोति। (ख)माता वस्त्राणि प्रक्षाल्य पचति।
(ग)शिक्षकः श्लोकं विलिख्य पाठयति। (घ)रमा उत्थाय गीतं गायति।

6. उचितं शब्दरूपं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत। 1*3=3

(क)ताः (ख)अहम् (ग)त्वम्

7. उचितैः धातुरूपैः वाक्यानि पूरयत- 1*3=3

(क)नमामः (ख)पठामि (ग)गच्छति

8. अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानामुत्तराणि यथानिर्दिष्टम् उत्तरत - 5

*एकपदेन उत्तरत - $\frac{1}{2} * 2 = 2$

(क) पुत्रम् (ख) गोपवन्धुः

*पूर्णवाक्येन उत्तरत

(क) गोपवन्धुः समाजमसेवत।
(ख) गोपवन्धुः जनमानसेषु राष्ट्रभक्तिं जागरयति।

*निर्देशानुसारं उत्तरतः

(क)असेवत (ख)बहिः

खण्ड घ - पठित-अवबोधनम् - 26 अङ्काः

9. अधोलिखितं पद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि लिखतः - 5

*एकपदेन उत्तरत - $\frac{1}{2} * 2 = 1$

(क)क्रोधाद्

(ख)बुद्धिनाशः

***पूर्णवाक्येन उत्तरत - 1*2=2**

(क) मनुष्यः बुद्धिनाशात् नश्यति

(ख) बुद्धिनाशः स्मृतिभ्रंशाद् भवति

***निर्देशानुसारं उत्तरतः**

(क)क्रोधात्

(ख)प्रबोधनः

10.रेखांकितानि पदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत- 1*5=5

(क)केषु

(ख)कस्य

(ग)कस्मै

(घ)कस्य

(ङ)कम्

11. समुचतेन पदेन सह स्तम्भौ मेलयत- 1*5=5

(अ)

(ब)

(क) सर्वभूतानाम्

सर्वेषां प्राणिनाम्

(ख) अनुद्विग्नमनाः

यस्य मनः विचलितं न भवति

(ग) स्थितधीः

स्थिरमतिमान्

(घ) परिप्रश्नेन

पुनः पुनः प्रश्नकरणेन

(ङ) संयतेन्द्रियः

इन्द्रियसंयमी

12.पाठानुसारं समुचितेन पदेन श्लोकं पूरयत - ½ *4=2

(क)संयतेन्द्रियः

(ख)स्वाध्यायाभ्यसनं

(ग)दृढनिश्चयः

(घ)क्रोधात्

13.मञ्जूषातः उचितं पदं चित्वा रिक्त स्थानानि पूरयत। 1*4=4

(कः)वस्तूनाम् (ख)पुस्तकानि (ग)अनुसरणम् (घ)जन्म
